

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/16/2023
Identifikačné číslo spisu:	1419010350
Dátum vydania rozhodnutia:	18.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1419010350.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci obvineného R. X. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 18. apríla 2023 v Bratislave, o dovolaní obvineného R. X. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 16. júna 2021, sp. zn. 2Tos/53/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného R. X. sa odmieta.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV z 28. mája 2021 sp. zn. 2T/72/2019 bol obžalovaný R. X. uznaný za vinného pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. g) Trestného zákona v súbehu s prečinom ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona (skutok v bode 1/) a pre zločin výroby detskej pornografie podľa § 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. g) Trestného zákona (skutok v bode 2/), na tom skutkovom základe, že

v bode 1/

ako pedagogický zamestnanec Základnej školy U. XX v U. od 05. decembra 2017 do 20. marca 2018 a od 27. augusta 2018 do 05. júna 2019 ako pedagogický zamestnanec Základnej školy na V. č. X v U. vediac o nepriaznivých sociálnych, rodinných a majetkových pomeroch, ako aj veku poškodeného maloletého X.Y., nar. XXXX /generácie uvedené v spise/, od 30. septembra 2018 prechodne bytom ubytovňa A., G. X/A, U., so zámerom nadviazania sexuálneho kontaktu s maloletým zneužil svoje postavenie vychovávateľa a učiteľa a pozíciu autority a vplyvu na maloletého tým spôsobom, že v období od 05. decembra 2017 až do 05. júna 2019 nadviazal a udržiaval s poškodeným maloletým a jeho

matkou P.Š.. priateľský vzťah, využil nepriaznivú finančnú situáciu matky, ktorá v tom čase žila sama so štyrmi maloletými deťmi v X. O. N. na U. XX/A v U. a prezentoval sa pred ňou ako pracovník Q. M. K. Y., ktorej existenciu predstieral a preukazoval falošnými listinnými materiálmi, poskytoval matke pomoc prostredníctvom zakúpenia školských pomôcok, ošatenia, výletov s maloletým a odovzdávania finančnej hotovosti, spotrebných vecí do domácnosti rodiny maloletého, ktorú prezentoval ako finančný príspevok od nadácie pre potreby maloletého X.Y. a rodiny maloletého, pričom išlo o nepravdivé informácie, čím si získal dôveru matky maloletého, ktorá na základe toho umožnila maloletému X.Y. navštevovať domácnosť obžalovaného a v nej aj opakovane počas noci prespávať, mysliac si, že ide o aktivity organizované a hradené nadáciou, umožnila maloletému chodiť s obžalovaným na jednodňové a viac dňové výlety, pričom počas tohto spoločne stráveného času obžalovaný rozprával maloletému o svojom onkologickom ochorení, hovoril mu, že keď maloletý u neho nespí, tak plače, zhorší sa mu zdravotný stav, čím u neho vzbudzoval strach o život a zdravie obžalovaného, prehováral maloletého, aby tvrdil, že sú príbuzní, aby ich vzťah nevyzeral čudne, hovoril maloletému, že mu zomrel syn, čo bola nepravda a maloletý je teraz jeho náhradou, v ostatnom čase tiež zasielal maloletému na mobilný telefón SMS správy a listy s vyznaniami citov k maloletému, čím používal presvedčanie, klamstvá a verbálnu manipuláciu, aby sa dostal do blízkosti maloletého a využíval nezrelosť osobnosti maloletého, obžalovaný počas spoločných nocí vo svojom byte na J. č. XX v U. v presne nezistenom čase počas obdobia po 10. marca 2018 do 24. apríla 2019, ale i spoločných viacdňových výletov v penzióne U. v W. S. hladkal a škrabkal po bruchu, chrbáte, zadku a tiež sa mu dotýkal pohlavného údu tým spôsobom, že ho maloletému natáhoval a to i napriek nesúhlasu maloletého, hovoriac maloletému, že v jeho pohlavnom úde je trubička a manipuláciou s ním sa viac pri šteklení nebude pocikávať, pričom počas toho sa sám sexuálne uspokojoval masturbáciou, pričom v dôsledku tohto konania došlo u maloletého k zhoršeniu študijných výsledkov a k výraznému zhoršeniu správania na Základnej škole Q. č. X v U., maloletého oproti iným spolužiakom ako jeho triedny učiteľ od 24. septembra 2018 na Základnej škole Q. č. X v U. zvýhodňoval, umožňoval mu vynechávať hodiny, bezdôvodne maloletému zlepšoval známky, konanie obžalovaného výrazne negatívne zasiahlo psychiku maloletého a tento už toto nedokázal akceptovať a dňa 07. februára 2019 počas vyučovania došlo k prudkému nervovému vypätiu maloletého, ktorý nakričal na obžalovaného a v následnom rozhovore so školskou špeciálnou psychologičkou oznámil časť negatívneho správania sa obžalovaného voči jeho osobe, čím obžalovaný porušil práva poškodeného maloletého na úctu k svojej osobe a na zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násiliu podľa § 144 ods. 1 písm. k/ zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako i ustanovenia zákona č. 317/2009 Z. z. zákona o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a to § 5 ods. 2 písm. a/, písm. c/, písm. e/,

v bode 2/

vo svojom byte na adrese U., J. č. XX, opakovane maloletého v presne nezistenom čase počas obdobia minimálne od mesiaca marec 2018 minimálne do dňa 22. decembra 2018 fotografoval v štylizovaných pózach, a to tak obnažené časti tela, ako i celé obnažené telo maloletého, maloletého usmerňoval akým spôsobom sa má postaviť, otočiť, že si má dať dole nohavice, boxerky, tričko, tohto fotografoval spredu, zozadu, s tým, že maloletý si musel postaviť pohlavný úd, pričom argumentoval tým, že chce zistiť kvalitu fotoaparátu.

Za uvedenú trestnú činnosť bol obvinenému podľa § 201 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, § 41 ods. 2 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol obvinený pre výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 61 ods. 4 Trestného zákona bol obvinenému uložený aj trest zákazu činnosti pedagogickej, vychovávateľskej a inej činnosti, ktorá zahŕňa priamy a pravidelný kontakt s maloletými deťmi na doživotie.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bol obvinenému uložený trest prepadnutia vecí:

- jeden kus mobilný telefón značky NAVON, IMEI1: XXXXXXXXXXXXXXXX, IMEI2: XXXXXXXXXXXXXXXX,
- jeden kus notebook značky HP mini 210, PN: T.#AKB, séria: O. spolu s nabíjacím káblom,
- jeden kus fotoaparát značky NICON Coolpix S 3400, červenej farby, výrobné číslo -. XXXXXXXX,
- jeden kus USB flash disk striebornej farby a popisom IXTENT,
- jeden kus USB flash disk bielo-žltý Kingston Data Traveler G4 8GB,
- jeden kus USB flash disk striebornej farby s popisom IXTENT,
- jeden kus USB flash disk čierno-strieborný s podpisom intenso 8GB,
- jeden kus USB flash disk čiernej farby s popisom KIA.

Podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona vlastníkom prepadnutej veci sa stal štát.

Podľa § 73 ods. 2 písm. a), § 74 ods. 1 Trestného zákona bolo obvinenému uložené ochranné sexuologické liečenie ambulantnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obvinený R. X. v zákonnej lehote uvedenej v § 309 ods. 1 Trestného poriadku ako osoba oprávnená podľa § 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Podané odvolanie písomne odôvodnil jednak sám, jednak prostredníctvom ustanovenej obhajkyne.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo 16. júna 2021, sp. zn. 2Tos/53/2021, odvolanie obvineného proti uvedenému rozsudku okresného súdu podľa § 193 Trestného poriadku zamietol.

II.

Dovolenie a vyjadrenie k nemu

Proti uzneseniu Krajského súdu Bratislava podal obvinený R. X. dovolanie prostredníctvom obhajcu. V prvom rade uviedol dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Poukázal na Dohovor o ochrane ľudských práv, na § 34 Trestného poriadku a § 44 Trestného poriadku. Významnou súčasťou práva na obhajobu je právo obvineného vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe aj vo svoj prospech za rovnakých podmienok. Dňa 05. júna 2019 mu bola obmedzená osobná sloboda, a dňa 09. júna 2019 bol vzatý do väzby, pričom obhajca mu bol ustanovený 10. júna 2019. V tomto období sa konali výsluchy svedkov M. X., P. Š., H. Š. a maloletého poškodeného J. R.. Po výsluchu dňa 05. júna 2019 mu bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia, bol však vo veľkom strese a zlej psychickej kondícii. Bol na neho vyvíjaný neustály nátlak vyšetrovateľom, ktorý ho zmanipuloval do omylu, že advokáta nepotrebuje. Za takých okolností mu bolo predložené vyznenie o tom, že budú nasledovať výsluchy svedkov vyššie uvedených. Jeho právo zúčastniť sa na výsluchu maloletého poškodeného nebolo možné považovať za reálne, ale iba za teoretické, resp. iluzórne. Jeho osobná prítomnosť na výsluchu by mu vyšetrovateľom určite nebola povolená, ani keby na tejto účasti trval. Z napadnutého uznesenia krajského súdu, ale aj z rozsudku súdu prvého stupňa je zrejmé, že usvedčovaný mal byť predovšetkým výpoveďou maloletého poškodeného. Maloletý poškodený však nebol následne na súde vypočutý, čím došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania. Za daných okolností nemal reálnu možnosť uplatniť svoje práva na obhajobu. Z rozhodovacej praxe ani z príslušných predpisov pritom nevyplýva absolútny zákaz výsluchu maloletého svedka poškodeného na hlavnom pojednávaní. Naopak tento výsluch je možný, ba priam žiaduci, o to výnimočne v odôvodnených prípadoch, ak dodatočne nastane potreba zistiť alebo doplniť určité dôležité informácie. Preto mali byť aplikované osobitné pravidlá výsluchu detskej obete vyplývajúce z ust. § 134 ods. 4, § 135 Trestného poriadku.

Z výsluchu maloletého poškodeného nevyplýva ani to, že by bol vykonaný ohľaduplne. Výsluch viedla osoba ženského pohlavia, boli tam prítomné aj ďalšie ženy, pričom vyšetrovateľka viedla výsluch manipulatívnym a nátlakovým spôsobom, kládla poškodenému kapciózne otázky. Pýtala sa otázky opakovane, čím poškodeného tlačila do želanéj odpovede. Maloletého naviedla na to, že sa odsúdený dopustil trestnej činnosti. Namietol otázky kladené vyšetrovateľkou na str. 4, 8, 9, 11, 13, 18. Odpovede

maloletého pritom naznačujú, že bol pred svojou výpoveďou ovplyvnený zo strany matky, nakoľko pred výsluchom počúval rozhovory iných osôb o odsúdenom. Namieta preto realizáciu tohto výsluchu maloletého poškodeného.

Súd mu znemožnil jeho právo na spravodlivý proces nakoľko sa nemohol vyjadrovať k vykonaným dôkazom. Súd neustále zasahoval do procesu kladenia otázok na hlavnom pojednávaní, dokonca ho niekoľkokrát vykázal z pojednávacej miestnosti. Tento postup bol v ostrom kontraste s prístupom súdu k prokuratúre.

Taktiež súd porušil jeho právo na obhajobu a spravodlivý proces tým, že nevykonával ním navrhované dôkazy. Namietol znalecké skúmanie znalcom Mgr. J. U., ktorý konštatoval u neho homosexuálnu pedofiliu napriek tomu, že ho osobne nevyšetroval. Znalec MUDr. Z. G., PhD. jeho vyšetrením vzbudil pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dostatočne nevysvetlil ako dospel k záveru o homosexuálnej pedofilii u odsúdeného. Rovnako znalec RNDr. Mgr. D. X., PhD. vypracoval posudok bez toho, aby boli podklady k posudku zaslané mu prokuratúrou následne doručené súdu alebo obhajobe. Bolo mu teda zamedzené sa s týmito podkladmi oboznámiť. Súd napriek jeho námietkam vykonal výsluch znalca, znemožnil mu však kladenie otázok znalcovi. Navrhoval aj vykonanie nového znaleckého skúmania z odboru elektrotechniky, nakoľko posudok Ing. A. považuje za nezákonný dôkaz. V obstaraní si svojho znaleckého posudku mu bránila zlá finančná situácia.

Súd tiež nevypočul k veci ďalších dôležitých svedkov, ktorých obvinený navrhol a to: X. J., J. N., T. R., U. N., či brata maloletého J. R.. Súd nevykonával ani ním navrhované listinné dôkazy, zabezpečením dokumentácie o rodine R. z príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

Namietol tiež skutočnosť, že informácie zo spisu boli zverejnené na facebookovej stránke Polície Slovenskej republiky, pričom sa neštili tam použiť výraz „závažná trestná činnosť bola objasnená.“ Všetky články uverejnené v médiách potvrdzujú, že zo strany vyšetrovacích orgánov došlo k ovplyvňovaniu verejnej mienky proti jeho osobe.

V neposlednom rade vníma negatívne aj správanie sudkyne, jej spôsob riadenia hlavných pojednávaní, ako aj jej postoj k jeho osobe za porušujúci zásadu prezumpcie neviny. Nepripustným spôsobom bolo aj prihlíadané na jeho predchádzajúce odsúdenie. Bolo mu tiež odňaté právo na záverečnú reč a právo posledného slova. Sudkyňa vôbec nebrala do úvahy jeho zdravotný stav, čo vyústilo do jeho kolapsu. Má za to, že mu bolo znemožnené vyjadriť sa k podstatným okolnostiam za vinu mu kladenej trestnej činnosti.

V druhom rade uviedol, že bol naplnený dovolací dôvod uvedený v § 370 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, t.j., že rozhodnutie bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Ide o výpoveď maloletého poškodeného zo dňa 07. júna 2019, zaznamenanú na zvukovo-obrazovom zázname prehratom na hlavnom pojednávaní. Ku skutku 1/ bola výpoveď maloletého jediným dôkazom, ostatní svedkovia vypovedali len o tom, čo im maloletý povedal. Ku skutku 2/ súd konštatuje, že výpoveď maloletého nezostala osamotená. Niektoré otázky položené maloletému však mohli vzbudzovať zároveň i odpoveď.

Namieta tiež znalecký posudok znalca Ing. A. a doplnky k tomuto posudku, ktoré vypracoval. Má za to, že fotografie znalcom skúmané neboli získané zákonným spôsobom, ale vzišli až z uplatnenia pokročilej forenzej analýzy. Znalec ich získal až v konaní pred súdom, nakoľko išlo o súbory pôvodne vymazané. Nakoľko nevznikli dôvodné pochybnosti o správnosti znaleckého posudku, tento nebol nejasný ani neúplný a súd nežiadal znalca o vysvetlenie alebo doplnenie posudku, považuje obvinený ich získanie za nezákonné. Dôkazom môže byť len taký znalecký posudok, ktorý spĺňa všetky zákonné kritériá. Vzhľadom k tomu, že druhé doplnenie znaleckého posudku nebolo vykonané na základe žiadosti súdu, jedná sa o nezákonný dôkaz. Na základe takéhoto nezákonného dôkazu boli získané nahé snímky maloletého poškodeného, preto odsúdený namieta autenticitu týchto snímok.

Navrhol preto vzhľadom k tomu, že rozhodnutiami súdov oboch stupňov bol porušený zákon v jeho neprospech, zrušiť tieto rozhodnutia vrátane rozhodnutí na ne obsahovo nadväzujúcich. Zároveň navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky prikázal Okresnému súdu Bratislava IV vec znovu prerokovať a rozhodnúť, a aby ho prepustil na slobodu.

K dovolaniu R. X. sa vyjadril aj prokurátor. Tento uviedol, že obvinený v čase po vznesení obvinenia bol na možnosť účasti na výsluchu maloletého upovedomený, pričom toto právo nevyužil. V danom čase nebol u neho dôvod povinnej obhajoby. V rámci svojho výsluchu nenamietal ani protokoláciu, riadne sa

vyjadril ku všetkým poučeniam. V prípade, ak by sa chcel zúčastniť výsluchu, tak by mu účasť bola riadne umožnená. Poukázal v celom rozsahu na argumentáciu okresného a krajského súdu. Odmietnutím návrhov na vykonanie dôkazov neboli porušené práva obvineného. Otázkou odňatia mu práva na záverečnú reč sa už zaoberali súdy oboch stupňov, pričom ani toto právo nemôže byť bezhranične zneužívané a nemôže sa vykonávať šikanóznym spôsobom. O nevhodnom správaní sa odsúdeného svedčí aj fakt, že voči nemu bola podaná na Okresný súd Bratislava IV obžaloby pre prečin pohrdania súdom podľa § 343 písm. a), písm. b) Trestného zákona pre nevhodné správanie sa odsúdeného na hlavnom pojednávaní. Trestné stíhanie v danej veci bolo zastavené z dôvodu, že trest, ku ktorému mohlo viesť je celkom bez významu popri treste, ktorý mu bol už právoplatne uložený pre iný trestný čin. R. X. v rámci trestného konania verbálne napádal zákonnú sudkyňu i znalca, čo vyústilo do jeho vykázania z pojednávacej miestnosti. Navrhol preto jeho dovolanie zamietnuť.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený R. X. namietal porušenie jeho práva na obhajobu tým, že jeho výsluch v procesnom postavení obvineného sa uskutočnil 09. júna 2019 obhajca mu bol ustanovený 10. júna 2019 hod., medzitým sa však vykonali výsluchy svedkov vrátane maloletého poškodeného. Nemal podľa neho reálnu možnosť zúčastniť sa výsluchov uvedených svedkov a poškodeného. Takéto jeho tvrdenie je však v príkrom rozpore so spisovým materiálom. Obvinený bol riadne upovedomený o výsluchoch svedkov aj maloletého poškodeného. Z čl. 113 spisového materiálu vyplynulo, že sa týchto odmietol zúčastniť. Nemôže ísť, ako tvrdí obvinený, iba o iluzórne právo účasti na výsluchu. Z ustanovenia § 34 ods. 5 Trestného poriadku vyplýva, že orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane poskytnutia mu plnej možnosti na využitie jeho práv, čo sa v praxi úplne bežne deje, keďže mnohí obvinení nachádzajúci sa v rovnakom postavení ako bol R. X. o účasť na výsluchoch svedkov, či poškodených požiadajú, a následne im takáto účasť je (a v zmysle zákona musí byť) umožnená. Obvinený však toto svoje právo odmietnutím účasti na úkonoch nevyužil, a preto neobstojí jeho tvrdenie, že išlo len o možnosť iluzórnu. Podstatnou okolnosťou je však to, že obrazovo zvukový záznam z výsluchu maloletého poškodeného bol na hlavnom pojednávaní vykonaný, a hoci sa obžalovaný odmietol vykonania tohto dôkazu zúčastniť, po oboznámení sa s ním mu bolo umožnené na tento reagovať námietkami, čo aj obvinený využil.

Vo vzťahu k dovolacej námietke obvineného týkajúcej sa nevykonania ním navrhovaných dôkazov

spočívajúcich v doplnení listinných dôkazov z úradu práce a sociálnych vecí na rodinu R., či doplnenia znaleckého dokazovania znalcami mimo Slovenskej republiky, sa žiada poukázať na uznesenie najvyššieho súdu z 15. decembra 2009, sp. zn. 2 Tdo 45/2009, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 7, roč. 2011, v zmysle ktorého „za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.“

Návrhmi obvineného na vykonanie ďalších dôkazov sa prvostupňový súd zaoberal, pričom na hlavnom pojednávaní konanom dňa 04. decembra 2020 tieto uznesením odmietol (č.l. 1843). Zároveň na str. 51 - 53 rozsudku podrobne odôvodnil dôvody tohto zamietnutia a to s odkazom na článok 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru uviedol, že: „nie je povinnosťou súdu vykonať všetky obhajobou navrhované dôkazy. O prípustnosti dôkazu rozhoduje súd na základe zásady voľného hodnotenia dôkazov tak, že sa každý dôkaz posudzuje samostatne a rovnako sa dôkazy posudzujú vo svojom celku“. Na druhej strane súd prvého stupňa mnohým návrhom obvineného na doplnenie dokazovania vyhovel, a tieto realizoval. Z uvedeného je zrejmé, že s návrhmi na doplnenie dokazovania sa prvostupňový súd zaoberal, pričom dôvody nevykonania niektorých dôkazov v rozsudku dostatočným spôsobom odôvodnil.

K námietke obvineného ohľadom neumožnenia mu prednesu záverečnej reči je potrebné uviesť, že svoju záverečnú reč prednášal na pojednávaniach konajúcich sa dňa 26. apríla 2021 od 9,30 h do 14,20 h, dňa 10. mája 2021 od 8,30 h do 10,57 h, a dňa 21. mája 2021 od 8,30 h do 11,17 h. Hoci obvinený namieta zhoršenie zdravotného stavu na hlavnom pojednávaní konanom dňa 10. mája 2021, ktorý sudkyňa neakceptovala, zo spisového materiálu je zrejmé, že záverečnú reč prednášal na troch pojednávaniach. Z uvedeného jednoznačne vyplynul dostatočný priestor na prednes záverečnej reči obvineného. Hoci je pravdou, že táto bola viackrát prerušovaná sudkyňou, avšak vždy v súlade s ustanovením § 274 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého môže predseda senátu záverečnú reč prerušiť práve z dôvodu, ak celkom zjavne vybočuje z rámca prejednávanej veci. Niekoľkokrát pritom sudkyňa aj počas iných pojednávaní musela obvineného upozorňovať na nevhodné správanie, rešpektovanie zákona a dokonca využiť aj ustanovenie § 254 ods. 2 Trestného poriadku, ktoré jej umožňuje obvineného vykázat' z pojednávacej miestnosti, ak napriek predchádzajúcej výzve ruší poriadok. Obvinený predchádzajúce výzvy sudkyne ignoroval, a namiesto poučenia sa z nich pokračoval v svojom neúctivom a neakceptovateľnom správaní sa pred súdom. Nemožno preto na základe uvedených skutočností hovoriť o upretí práva obvinenému reagovať na celý priebeh konania.

Možno preto konštatovať, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v predmetnej veci naplnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal nezákonnosť dôkazu spočívajúcom vo výsluchu maloletého svedka poškodeného z dôvodu, že konajúce súdy nerešpektovali ustanovenie § 135 ods. 2 Trestného poriadku a akceptovali nezákonne vykonaný výsluch osôb maloletého poškodeného.

Podľa § 135 ods. 1 Trestného poriadku, ak je ako svedok vypočúvaná osoba mladšia ako 18 rokov o veciach, ktorých oživovanie v pamäti by vzhľadom na jej vek mohlo nepriaznivo ovplyvňovať jej duševný a mravný vývoj, alebo vystaviť ju riziku druhotnej viktimizácie treba výsluch vykonávať obzvlášť ohľaduplne a po obsahovej stránke tak, aby sa výsluch v ďalšom konaní už nemusel opakovať.

K výsluchu sa priberie psychológ alebo znalec, ktorý so zreteľom na predmet výsluchu a stupeň duševného vývoja vypočúvanej osoby prispeje k správne vedeniu výsluchu a zástupca orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ak nie je na výsluchu prítomný opatrovník podľa § 48 ods. 2. Ak to môže prispieť k správne vykonaniu výsluchu, prizve sa k výsluchu aj zákonný zástupca alebo pedagóg. Pred vypočutím svedka podľa prvej vety orgán činný v trestnom konaní prekonzultuje spôsob vedenia výsluchu so psychológom alebo znalcom, ktorý bude pribraný k výsluchu, a ak je to potrebné, aj s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zákonným zástupcom alebo pedagógom tak, aby sa zabezpečilo správne vykonanie výsluchu a predišlo sa druhej viktimizácii.

Podľa § 135 ods. 2 Trestného poriadku v ďalšom konaní má byť taká osoba vypočúvaná znova len v nevyhnutných prípadoch, v prípravnom konaní len so súhlasom prokurátora. V konaní pred súdom možno na podklade rozhodnutia súdu vykonať dôkaz prečítaním zápisnice i bez podmienok uvedených v § 263. Osoba, ktorá bola pribraná k výsluchu, sa podľa potreby vypočuje na správnosť a úplnosť zápisnice alebo na spôsob, akým bol výsluch vykonaný, ako aj na spôsob, akým vypočúvaná osoba vypovedala.

V predmetnej veci bola pri výsluchu maloletého svedka poškodeného v prípravnom konaní prítomná jednak prokurátorka okresnej prokuratúry, ale aj psychológ, ktorý hoci obvinený namieta prítomnosť iba žien, bol muž Mgr. J. U.. Výsluch bol vedený vyšetrovateľkou s ohľadom na nízky vek maloletého, a tento bol aj riadne veku zodpovedajúcim spôsobom poučený o možnosti odprieť vypovedať. Obvinený namieta najmä kladenie otázok maloletému, tu je podstatné uviesť, že maloletý svojimi slovami najskôr sám opísal, čo s ním obvinený robil, aj ako sa pritom maloletý neprijemne cítil. Išlo o autentické vyjadrenia maloletého, z použitia výrazov maloletým bolo jednoznačne zrejmé, že nejde o nejaké naučené formulácie, ktoré počul od niekoho, ako to namieta obvinený, naopak, že ide o slovník dieťaťa. Otázky vybrané z kontextu obvineným by síce mohli vyznieť navádzajúco, ak by sa už maloletý pred tým o namietaných skutočnostiach sám nezmienil. Navyše mnohé z týchto skutočností povedal aj v škole bezprostredne po konfliktných situáciách, po ktorej nasledoval kolaps maloletého. Táto situácia bola vlastne spúšťačom celého trestného konania, čo psychológ veľmi hodnoverne vysvetlil potrebou maloletého dostať zo seba uvedené. Zároveň je nevyhnutné poukázať na znalecký posudok znalca, ktorý vyšetroval maloletého poškodeného. Tento v záveroch svojho skúmania uviedol, že u maloletého nezistil sklony k vymýšľaniu si, nezistil ani psychopatologické abnormality v zmysle poruchy osobnosti. Nie sú u neho prítomné fantazijné nadanie, potreba predvážať sa, pútať na seba zvýšenú pozornosť, či sklony ku skresľovaniu. Naopak maloletý mal tendenciu prežiť zážitky vytesniť, pretože predmetná vec predstavovala pre neho psychickú záťaž. Ním popisované skúsenosti, ktoré prežil s obvineným sú podľa znalca autentické a maloletý bol vystavený sexuálnemu kontaktu. Uvedeným konštatovaniam znalca jednoznačne zodpovedá správanie sa maloletého 07. februára 2019, kedy v dôsledku takejto záťaže na psychiku maloletého došlo k jeho nervovému vypätiu a zdôvereniu sa špeciálnej školskej psychologičke.

Napriek dovolacím výhradám obvineného voči usvedčujúcej výpovedi maloletého poškodeného je však potrebné uviesť, že jeho výpoveď nebola ojedinelým dôkazom. Naopak skutočnosti uvedené maloletým vo výpovedi sa následne potvrdili súdom vykonaným dokazovaním a to svedeckými výpoveďami svedkov, listinnými dôkazmi i znaleckými posudkami.

Obvinený v rámci dovolania namietol aj nestrannosť a nezaujatosť znalcov pribratých do konania. Tu je však potrebné uviesť, že znalci Mgr. J. U., MUDr. Z. G., PhD. a RNDr. Mgr. D. X., PhD. boli v dňoch 07. júna 2019, 25. júna 2019 a 10. júna 2019 riadne pribratí do konania uzneseniami v prípravnom konaní. Tieto uznesenia boli obvinenému riadne doručené. Voči osobám znalcov si obvinený sťažnosť nepodal. Námietku zaujatosti je však obvinený povinný vzniesť v zmysle ustanovenia § 31 ods. 5 Trestného poriadku bez meškania, len čo sa dozvedel o dôvodoch vylúčenia. K takémuto postupu zo strany obvineného ani pri ukončení prípravného konania v rámci preštudovania vyšetrovacieho spisu, ktorého sa obvinený zúčastnil nedošlo. Namietat osoby znalcov, vrátane vznášania pochybností o ich nezaujatosti potom, ako znalecký posudok prednesú na hlavnom pojednávaní z dôvodu, že závery posudkov nekorešpondujú s predstavami obvineného už nemožno akceptovať.

Ohľadom dovolacích námietok obvineného smerujúcich k nezákonnosti doplnku k znaleckému posudku znalca Ing. A. je potrebné uviesť, že tento bol do konania riadne pribratý uznesením zo dňa 05. júna 2019. Potreba doplnenia znaleckého posudku ním vypracovaného vyplynula z jeho výsluchu na hlavnom pojednávaní, pričom návrh na doplnenie posudku podala prokurátorka ako strana v konaní dňa 05. januára 2021. Uvedený postup je plne v súlade s ustanovením § 146 Trestného poriadku, podľa ktorého, ak je znalecký posudok neúplný požiada sa znalec o vysvetlenie alebo doplnenie posudku. Podľa § 272 ods. 2 Trestného poriadku môžu strany aj na hlavnom pojednávaní navrhnúť doplnenie dokazovania, a to najmä vtedy, ak potreba takéhoto doplnenia vyplynie už z vykonaného dokazovania.

Pokiaľ ide o materiál nachádzajúci sa na USB kľúči tiež v dovolaní namietaný obvineným je potrebné uviesť, že v uvedenej trestnej veci bol príslušným sudcom v prípravnom konaní dňa 05. júna 2019 riadne vydaný príkaz na vykonanie domovej prehliadky v byte užívanom obvineným. Pri tejto riadne a v zmysle zákona vykonanej domovej prehliadke boli zaistené mobilné telefóny, notebook, fotoaparát, USB nosič a fotografia poškodeného. Nie je teda možné skonštatovať, že v prípade USB nosiča ide o nezákonne zabezpečený dôkaz.

Ohľadom týchto dovolacích námietok obvineného je však potrebné skonštatovať, že sa vzťahovali k hodnoteniu vykonaných dôkazov a posudzovaniu skutkového stavu veci, išlo teda o námietky skutkové. Týmito námietkami by sa dovolací súd mohol zaoberať len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý môže uplatniť iba minister spravodlivosti aj to len v prípade, ak napadnuté rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa.

Obvinený namieta aj sudkyňu, ktorá podľa neho porušila zásadu prezumpcie nevinu. Tu je potrebné uviesť, že najvyšší súd má za to, že vo veci rozhodla zákonná sudkyňa, nakoľko sťažnosť voči uzneseniu, ktorým sudkyňa rozhodla, že nie je vo veci zaujatá podanú obvineným, krajskú súd uznesením zo dňa 30. júna 2020 zamietol. Nezaujatosť sudkyne teda preskúmal už nadriadený súd a ani najvyšší súd preskúmaním spisu zaujatosť sudkyne nezistil. Námietky obvineného smerovali najmä voči procesnému postupu sudkyne v konaní, pričom o takýchto námietkach sa v zmysle ustanovenia § 32 ods. 6 Trestného poriadku nekoná. Zo zápisníc z hlavných pojednávaní však vyplynulo, že to bol práve obvinený, ktorý napádal dokonca aj vulgarizmami jednak strany konania vypočúvané súdom, ale aj osobu sudkyne, v dôsledku čoho vzniklo podozrenie z naplnenia ďalšej skutkovej podstaty trestného činu pohrdania súdom podľa § 343 Trestného zákona. Uvedené skutočnosti tak len potvrdzujú neodôvodnenosť tejto dovolacej námietky obvineného.

Ohľadom námietok obvineného o zverejňovaní okolností prípadu na facebookovej stránke policajného zboru je potrebné uviesť to, že v obvinených prezentovaných článkoch nebolo uvedené meno obvineného, a preto nemožno hovoriť o ovplyvňovaní verejnej mienky. Navyše o vine a treste rozhoduje vo veci nestranný a nezávislý súd, a to výlučne na základe dôkazov pred súdom vykonaných po zrelom a v súlade so zákonom vykonanom voľnom hodnotení týchto dôkazov v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Ani túto dovoláciu námietku obvineného preto nebolo možné akceptovať.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného možno uzavrieť, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku v predmetnej veci naplnený nebol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanoveniami § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku a z tohto dôvodu dovolanie R. X. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.